

Informacije o čestim greškama, slabim tačkama i preporukama za organizacije civilnog društva (OCD) za unaprijeđenje njihovih prijedloga projekata, na osnovu nalaza javnog poziva za projekte OCD na području općine Tešanj u okviru ReLOaD programa

Prvi zajednički javni poziv za OCD projekte u općini Tešanj u sklopu ReLOaD programa je trajao u periodu od 14. septembra do 12. oktobra 2017. godine. Na javni poziv je pristiglo ukupno 16 projektnih prijedloga, od kojih su četiri dobila finansijsku podršku. Komisija za evaluaciju je zasjedala 18. oktobra 2017. godine. U ovom dokumentu su date preporuke sa najčešćim greškama koje su OCD imale tokom javnog poziva. Svrha ovih informacija jeste da se pruži dodatna podrška OCD da unaprijede kvalitet prijedloga projekata i izbjegnu iste ili slične greške u budućnosti.

Nalazi su predstavljeni u četiri kategorije: **1. Administrativne greške, 2. Operativni i finansijski kapaciteti, 3. Relevantnost predloženih projekata, 4. Izazovi vezani za kvalitet prijedloga projekta.**

1. Najčešće administrativne greške, slabe tačke i preporuke

Administrativne greške i slabe tačke – ovo se odnosi na razloge koji su doveli do **diskvalifikacije** prijedloga projekata zbog administrativnih problema. To podrazumijeva sljedeće:

- **prekoračenje budžetskih ograničenja** - traženi iznos je veći od dozvoljenog maksimuma (70.000 KM) ili ispod najnižeg praga (10.000 KM); tokom javnog poziva u Tešnju 2017. godine jedna OCD podnijela je projektni prijedlog sa budžetom u kojem je visina administrativnih troškova bila iznad dozvoljene granice, dok su dvije OCD diskvalifikovane jer je budžet predviđao preko 90 % nabavke opreme i infrastrukture,
- **kašnjenje prilikom predaje projektne aplikacije (probijanje rokova)** – npr. OCD je podnijela prijedlog projekta nakon roka naznačenog u javnom pozivu,
- **trajanje predloženog projekta nije usklađeno sa javnim pozivom za OCD (kraće je ili duže nego što je predviđeno)** i/ili provođenje predloženog projekta nije usklađeno sa smjericama javnog poziva (predviđeno vrijeme provođenja); tokom javnog poziva jedna OCD je diskvalifikovana jer je dostavila projektni prijedlog čije trajanje aktivnosti nije u skladu sa propisanim u Smjericama za aplikante za javni poziv,
- **korištenje neodgovarajućih obrazaca (dokumenata)** – nisu korišteni obrasci dati u okviru javnog poziva što u najvećem broju slučajeva znači da obrasci ne sadrže sve tražene informacije,
- **nepotpuna projektna dokumentacija** – prijava OCD nije potpuna; nedostaje jedan od četiri glavna dokumenta, kao što su **prijedlog projekta, budžet, plan rada i/ili logička matrica**. Ukoliko se u okviru prijave OCD ne nalaze gore navedeni dokumenti ili nisu podneseni u

zahtijevanoj formi (ne sadrže potrebne informacije), evaluaciona komisija nije u mogućnosti da izvrši evaluaciju projektnog prijedloga,

- **korisnici i/ili lokacije za provođenje** predloženog projekta se nalaze izvan općine Tešanj,
- **sukob interesa** – ukoliko je predviđeno je da zaposleni u Općini Tešanj učestvuju u projektu u vidu plaćenih eksperata i slično,
- **predloženi projekat OCD je dio nekog drugog, većeg prijedloga projekta, što čini predloženi projekat pokušajem da se obezbjedi sufinansiranje.**
- **OCD nije podnijela kopiju registracije** u skladu sa postojećim zakonodavstvom.

Preporuke za OCD:

Kako bi se izbjegle administrativne greške koje mogu dovesti do odbijanja podnesenih prijedloga projekata OCD se preporučuje:

- pažljivo pročitajte sljedeće dokumente: **Smjernice za aplikante i Najčešće postavljana pitanja i odgovore**, ukoliko i dalje imate nejasnoće blagovremeno tražite objašnjenje,
- počnite sa pripremom prijedloga projekta na vrijeme,
- vodite računa da predloženi budžet i/ili trajanje projekta budu u skladu sa zahtjevima javnog poziva – nemojte tražiti više ili manje novca, i nemojte predlagati duže ili kraće projekte od onoga što je naznačeno u javnom pozivu za OCD,
- koristite samo obrasce date na korištenje u okviru javnog poziva za OCD – nemojte praviti izmjene na obrascima i/ili koristiti svoje,
- osoblje koje ste naveli u obrascu kao zaposlene na projektu s punim radnim vremenom ne smije biti zaposleno puno radno vrijeme negdje drugo,
- kako bi se izbjegao sukob interesa, zaposleni u Općini Tešanj ne mogu biti angažovani na projektu,
- koristite liste za provjeru kako biste bili sigurni da ste priložili sve tražene dokumente. **Ponovo prođite kroz listu za provjeru prije nego što podnesete projekat i vodite računa da ste priložili sve potrebne dokumente.**

2. Najčešće greške, slabe tačke i preporuke u vezi sa finansijskim i operativnim kapacitetima

Sekcija Finansijski i operativni kapacitet OCD – ovo se odnosi na razloge zbog kojih OCD nisu uspjele da prikažu da imaju potreban nivo operativnih i finansijskih kapaciteta neophodnih za sprovođenje predloženog projekta. Prijedlozi projekata koji su u okviru ove kategorije dobili manje od 10 od ukupno 15 bodova su isključeni iz daljeg procesa evaluacije jer je ovaj prag eliminatorni.

Najčešći problemi u vezi sa operativnim i finansijskim kapacitetima:

- OCD podnosilac prijedloga projekta nije priložila dokaze za prethodno iskustvo u upravljanju projektima i sprovođenju projektnih aktivnosti onako kako su predložene u prijavi.
- OCD koje nemaju dovoljno prethodnog iskustva u sprovođenju projekata se prijavljuju za maksimalan iznos za finansiranje.
- OCD podnosioci prijedloga nemaju dovoljno iskustva u sprovođenju projekata u zahtjevanom obimu. Rukovodite se prethodno realizovanim projektima i projekat planirajte u sličnom ili neznatno većem obimu.
- OCD podnosioci prijedloga nemaju kancelarijski prostor, registrovanu email adresu i/ili broj telefona niti bilo kakvu opremu. Ukoliko OCD nema većinu od navedenog smatra se da nije ispunjen minimum uslova za provođenje projekta,
- OCD podnosioci projekta nisu podnijeli biografije predloženog osoblja na projektu kao dokaz da zaposleni posjeduju odgovarajuće profesionalne vještine.

Preporuke za OCD:

- planirajte prijedloge projekta realistično i u skladu sa prethodnim iskustvom; nemojte planirati projekte nerealno nadajući se da ćete planirajući veće iznose dobiti barem jedan dio za realizaciju.
- prijedlozi projekata u iznosu od **10.000 KM- 20.000 KM** moraju da imaju najmanje **50 bodova**, dok prijedlozi projekata iznad **20.000 KM** moraju da imaju više od **75 bodova**. Potrudite se da racionalno planirate budžet, npr. nemojte planirati budžet od 20.001 KM (osim ukoliko nije neophodno), jer to znači da ćete morati da ostvarite dodatnih 25 bodova na evaluaciji,
- povedite računa da adekvatno prikažete kapacitete OCD i vaših zaposlenih – podnesite ažurirane radne biografije predloženih zaposlenih na projektu, priložite valjanu dokumentaciju kao dokaz za obim trenutnih i prethodnih projekata na kojima radite kao i partnerstava sa institucijama, drugim OCD, itd.
- ispunite projektni prijedlog i objasnite koje ste projekte prethodno realizovali uključujući i finansijsku dokumentaciju vezanu za projekte i programe koje ste kao OCD sproveli (veličina i trajanje projekta, itd.) u protekle tri godine.
- Ukoliko vaša OCD nema dovoljno kapaciteta da provede predloženi projekta samostalno, pokušajte obezbijediti partnerstvo sa nekom od OCD koja je imala prethodno iskustvo u realizaciji projekata traženog obima.

3. Najčešće greške, slabe tačke i preporuke u vezi sa relevantnošću predloženog projekta

Sekcija Relevantnost predloženog projekta – odnosi se na pojašnjenja zašto podneseni prijedlog projekta nije bio relevantan u odnosu na kriterije javnog poziva za OCD. Prijedlozi projekata koji su dobili manje od 18 bodova od maksimalnih 25 u ovoj kategoriji nisu dalje evaluirani.

Problemi vezani za relevantnost predloženih projekata (greške i slabosti):

- predloženi projekat nije bio u skladu ni sa jednim prioritetom (odnosno sa oblasti) poziva za projekte,
- predloženi projekat predviđa provođenje aktivnosti koje već provodi Općina Tešanj i/ili druge javne institucije i ustanove,
- predloženi projekat nije ponudio detaljno pojašnjenje identifikovanog problema na čijem rješavanju projekat će da radi,
- korisnici projekta nisu jasno definisani, izbor korisnika nije transparentan, korisnici projekta nisu u skladu sa odabranom tematskom oblasti, broj korisnika je mali/veliki u odnosu na bužet projekta. Tokom javnog poziva u općini Tešanj u 2017. godini šest OCD nisu ostvarile dovoljan broj bodova u sekciji relevantnosti jer nisu objasnili način izbora korisnika i animiranja ciljne grupe, te nisu dovoljno jasno definisali ciljnu grupu.
- iz predloženih aktivnosti i/ili stavki budžeta nije vidljiva promjena planirana projektom intervencijom za ciljnu grupu.
- predloženi projekat nije usmjeren za navedene ciljne grupe i/ili na potrebe ciljnih grupa. Sama ciljna grupa nije precizno definisana te stoga nije bilo moguće definisati ni aktivnosti ni rezultate.

Napomena: nedovoljan broj bodova u sekciji relevantnost obično predstavlja kombinaciju nekoliko gore navedenih razloga.

Preporuke za OCD:

- potrudite se da je vaš prijedlog projekta u potpunosti usaglašen sa barem jednom prioritetnom oblasti. Detaljno ali jasno pojasnite potrebu za vašim projektom prijedlogom odnosno aktivnostima kojim želite da se bavite (pozovite se na mjerodavne analize iz te oblasti, strateške dokumente, urađene projekte);
- precizno opišite ciljnu grupu i rezultate koje će projekat imati za njih, povežite sve to sa tematskim (prioritetnim) oblastima javnog poziva i promjenama koje će vaš projekt ostvariti u lokalnoj zajednici,
- ukoliko je za uspješnu realizaciju projekta neophodna saradnja sa određenim institucijama/OCD obezbjedite potpisane izjave o partnerstvu sa drugim OCD, izjave o saradnji sa institucijama, školama, itd.,
- objasnite uključivanje marginalizovanih grupa, i/ili promovisanje rodne ravnopravnosti, ukoliko to postoji u okviru vašeg prijedloga projekta,
- objasnite dodatnu vrijednost, i/ili nove pristupe koje bi ovaj prijedlog donio u lokalne zajednice.

4. Greške, slabe tačke i preporuke u vezi sa ukvalitetom prijedloga projekata

Kvalitet prijedloga projekata – ovaj odjeljak se odnosi na razloge zašto relevantni prijedlozi projekata sa kompletnom projektnom dokumentacijom nisu izabrani za finansiranje. Ovi prijedlozi projekata OCD su prošli kroz sve pragove evaluacije, ali nisu stekli dovoljan broj bodova za finansiranje (više od 50 bodova za projekte ispod 20.000 KM i 75 bodova za projekte između 20.000 KM i 70.000 KM).

Tokom poslednjeg poziva utvrđeni su sljedeće slabosti vezane za kvalitet prijedloga projekata:

- Sama metodologija korištena prilikom pisanja projektnog prijedloga nije jasna. U skladu sa tim često se dešava da budžet, logička matrica i plan rada nisu usaglašeni sa projektnim prijedlogom.
- Uočeni su sljedeći nedostaci u prijedlozima projekata u smislu jasnoće definicija ključnih elemenata:

Vertikalna i horizontalna interventna logika nije prisutna u dovoljnoj odnosno:

- ciljevi projekta – nisu dovoljno jasni ili nedovoljno definisani da bi objasnili svrhu projekta,
 - rezultati – nisu mjerljivi i jasni, nedovoljno su povezani sa aktivnostima ili ciljevima,,
 - aktivnosti – nedostaje bilo kakav opis planiranih aktivnosti ili nema dovoljnog pojašnjenja zašto su relevantne za projekat. Aktivnosti treba da budu povezane sa rezultatima ili ciljevima.
 - indikatori – nepostojeći ili nemjerljivi ili irelevantni za rezultate ili aktivnosti.
- Logička matrica-ne sadrži osnovne indikatore koji su neophodni za mjerenje realizacije projekta.
 - Jedna organizacija na javnom pozivu podnijela je prijedlog projekta koji je sadržavao znatan dio aktivnosti koje nisu bile u logičkoj vezi sa ukupnim ciljem projekta.

Generalno gledano, ako ključni elementi projekta nisu dobro definisani, cjelokupan projekat neće biti odgovarajući. Ukoliko je nejasna veza između aktivnosti, rezultata i ciljeva, evaluaciona komisija će ga ocijeniti nedovoljnim brojem bodova.

- neke projektne aktivnosti nisu objašnjene u prijedlogu projekta, ali su sastavni dio budžeta i obratno (ne postoje predviđeni troškovi u vezi s nekim projektnim aktivnostima),
- ukoliko aktivnosti nisu detaljno prikazane u predloženom budžetu nego kao total, potrebno je detaljno pojašnjenje u projektnom prijedlogu. Ukoliko u budžetu stoji npr. obuka i trening, onda mora biti prikazano u narativnom dijelu budžeta šta ta obuka ili trening uključuje: trošak trenera organizacioni troškovi održavanja samog treninga itd.,
- ukoliko budžetske linije nemaju adekvatno narativno objašnjenje a predstavljaju većinu predviđenih troškova evaluaciona komisija nema dovoljno informacija da odobri projekat.

Preporuke za OCD:

- potrudite se da aktivnosti budu dobro objašnjene i relevantne za ciljnu grupu i tematsku oblast te povezane sa rezultatima i ciljevima projekta,
- obavezno definišite indikatore – logička matrica mora sadržavati jasne indikatore,
- provjerite da li postoji jasna veza između projektnog prijedloga plana rada, logičke matrice i budžeta,
- pišite konkretno – nema potrebe da elaborirate opšte poznate detalje ali morate navesti sve ono što može biti važno za evaluatora tokom čitanja projektnog prijedloga – stavite se u poziciju čitaoca/evaluatora,
- počnite da pripremate prijedlog na vrijeme – nemojte odugovlačiti. Ako nešto ne razumijete ili su vam potrebne smjernice, iskoristite jedan od vidova pomoći koji su ponuđeni tokom javnog poziva otvoreni dan, sastanak sa mentorom ili nam se obratite na email adresu registry.ba@undp.org, a odgovor slijedi u roku 3 radna dana.